

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 21. novembra 2011 (23.11)
(OR. en)**

17029/11

**Medziinštitucionálny spis:
2008/0193 (COD)**

**SOC 1002
SAN 246
CODEC 2061**

SPRÁVA

Od: Predsedníctvo
Komu: Výbor stálych predstaviteľov (časť I)/Rada (EPSCO)

Č. predch. dok.: 17041/11 SOC 1006 SAN 247 CODEC 2070
Č. návrhu Kom.: 13983/08 SOC 575 SAN 217 CODEC 1285 – KOM(2008) 637 v konečnom znení + COR 1

Predmet: Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 92/85/EHS o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok
– správa o pokroku

I. ÚVOD

Komisia 3. októbra 2008 predložila návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 92/85/EHS o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok. Hlavným cieľom návrhu je zlepšiť ochranu poskytovanú tehotným pracovníčkam a pracovníčkam krátko po pôrode alebo dojčiacim pracovníčkam. Týmto návrhom sa konkrétne predlžuje minimálne trvanie materskej dovolenky zo 14 na 18 týždňov.

Všetky delegácie trvali na všeobecnej výhrade preskúmania k návrhu. Delegácie DK, FR, MT a UK vzniesli výhradu parlamentného preskúmania. Okrem toho, niekoľko delegácií pripomenulo, že podporujú vyhlásenie uvedené v zápisnici zo zasadnutia Rady EPSCO zo 6. decembra 2010¹.

Európsky parlament prijal svoju pozíciu v prvom čítaní 20. októbra 2010. Európsky hospodársky a sociálny výbor zaujal stanovisko k návrhu 13. mája 2009.

Európsky parlament zastáva názor, že materská dovolenka by mala trvať 20 týždňov a mala by byť plne platená, a pripomenul, že obdobie 20 týždňov odporúča WHO a že takéto obdobie umožní matkám naplno sa zotaviť z pôrodu a vytvoriť si s novorodencom pevné puto. V pozícii Parlamentu v prvom čítaní je uvedených viac než 70 pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov k návrhu Komisie vrátane tých, ktoré sa týkajú nároku na minimálne dvojtyždennú plne platenú otcovskú dovolenku pre mužov, ktorých manželky alebo životné partnerky sú krátko po pôrode.

Rokovanie v Rade 6. decembra 2010 ukázalo, že najcitlivejšou témou je dĺžka materskej dovolenky a s tým súvisiaca dávka, pričom sa maďarské predsedníctvo rozhodlo, že tieto témy z rokovaní pracovnej skupiny začiatkom roka 2011 stiahne a namiesto toho sa sústreďí na viaceré tematické skupiny pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov (ustanovenia týkajúce sa návratu do práce, zdravie a bezpečnosť a pracovné podmienky tehotných pracovníčok, spojenie pracovného a rodinného života, rovnaké zaobchádzanie a všeobecné otázky týkajúce sa nediskriminácie, mimoriadna dovolenka a rôzne formy dovolenky). Pri väčšine pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov EP sa väčšinová podpora nedosiahla. Niektoré pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sa považovali za príliš podrobné; niektoré delegácie opätovne pripomenuli, že zámerom smernice je stanoviť minimálne normy. Delegácie sa vo všeobecnosti domnievajú, že smernica by sa mala vzťahovať len na *materskú dovolenku*, pričom len niektoré delegácie mali k otázkam týkajúcim sa adopcie a otcovskej dovolenky flexibilný prístup. Mnohé delegácie zdôraznili konkrétne, že tento návrh by sa mal zameriavať predovšetkým na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci². Delegácie teda spochybnili dvojité právny základ, ktorý navrhuje Komisia, aj myšlienku spojiť rôzne typy dovolenky.

¹ 17716/10; vyhlásenie delegácií CZ, DK, DE, EE, NL, SK, SE a UK v zápisnici Rady.

² Viac podrobností je možné nájsť na s. 7 – 9 dokumentu 10541/11.

Aj keď maďarské predsedníctvo dosiahlo pri skúmaní konkrétnych pozmeňujúcich a doplňujúcich návrhov EP určitý pokrok, je zrejmé, že je potrebné rokovať ďalej, aby sa k danému návrhu sformoval názor Rady a aby sa medzi týmito dvoma spoluzákonodarcami našlo spoločné východisko.

II. PRÁCA POČAS POĽSKÉHO PREDSEDNÍCTVA

a) Prístup predsedníctva

Predsedníctvo zahrnulo tento návrh vyslovene medzi priority svojho pracovného programu, a to do oblasti „Medzigeneračná solidarita: Demografická budúcnosť Európy“. Predsedníctvo so zámerom stanoviť, ako by mala práca na tomto spise pokračovať ďalej, nadviazalo neformálne kontakty s rôznymi delegáciami, s Parlamentom a s Komisiou; keďže však nemalo mandát, predsedníctvo si mohlo jednotlivé strany vypočúť, no nemohlo zaujať žiadne stanovisko.

Počas neformálneho zasadnutia ministrov zodpovedných za rodinu a rodovú rovnosť, ktoré sa konalo 21. októbra v Krakove, vyzvalo predsedníctvo ministrov, aby rokovali o otázke zosúladenia pracovného, súkromného a rodinného života s osobitným zameraním sa na práva pracujúcich rodičov, pričom sa domnieva, že smernica o materskej dovolenke bude mať v tomto kontexte kľúčovú úlohu.

Predsedníctvo na základe uvedených rokovaní oslovilo Parlament počas plenárnej schôdze 25. októbra prostredníctvom ústnej otázky 184/2011, ktorú položila spravodajkyňa Estrellová. Spravodajkyňa vo svojej otázke Rade uviedla, že Parlament si „*vedomuje, že niektoré členské štáty už vyjadrili obavy v súvislosti s pozmeňujúcimi a doplňujúcimi návrhmi, ktoré prijal Európsky parlament*“ a že „*Európsky parlament je otvorený flexibilnému prístupu*“¹. Minister zdôraznil konkrétne, že Rada nemohla prijať navrhovaných 20 týždňov plne platenej materskej dovolenky, čo vysvetlil na základe faktorov ako sú: veľká rozmanitosť právnych predpisov týkajúcich sa ochrany materstva a systémov sociálneho zabezpečenia v jednotlivých členských štátoch, rôzne prístupy k poskytovaniu príspevkov poberateľom, zásady subsidiarity a proporcionality a dôsledky na náklady.

¹ 16145/11.

Predseda predstavenstva poďakovalo poslancom EP za konštruktívny tón rokovania a privítalo ich návrhy, ako prekonať túto patovú situáciu.

b) Prvky na zváženie pri budúcej práci

Predseda predstavenstva pre Parlament uviedlo, že 20-týždňová plne platená materská dovolenka je z hľadiska Rady úplne vylúčená, pričom sa domnieva, že napredovať by sa malo tak, že by sa začali zohľadňovať prípadné možnosti, ktoré by sa mohli ďalej skúmať.

Prípravné orgány Rady začali preto opäť pracovať na tomto spise, pričom zvážili všetky prvky návrhu, ktoré sa počas maďarského predsedníctva neriešili, t. j. dĺžku materskej dovolenky a materskej dávky, a zvážili tiež ďalšie kroky pri tomto spise.

Predseda predstavenstva, vedomé si podstatných výhrad, ktoré uviedol významný počet členských štátov a ktoré sa týkali pozície Parlamentu v prvom čítaní, navrhlo ako základ pre prieskumné diskusie celý rad možností týkajúcich sa hlavných prvkov spisu (dĺžka materskej dovolenky od 16 do 18 týždňov, výška materskej dávky a prípadné začlenenie doložky „o prepojení“ do smernice). Predseda predstavenstva vyzvalo delegácie, aby vyjadrili svoje názory na to, či by sa niektoré s týchto možností mohli využiť ako základ pre ďalšie rokovania v rámci Rady, pričom zdôraznilo, že štyri možnosti v poznámke predsedníctva neboli ešte plnohodnotnými návrhmi, ale len prípadnými prvkami na ďalšie rokovania. Aj keď delegácie považovali rokovania za predčasné a v niektorých prípadoch za súčasnej hospodárskej situácie aj za nerealizovateľné, predseda predstavenstva dokázalo k predloženým možnostiam pripraviť tieto predbežné závery:

- materská dovolenka (aj keď kratšia ako 20 týždňov), pričom ide o plne platenú materskú dovolenku, nemá podporu.

- možnosťou, ktorá získala najväčšiu podporu delegácií, bolo zváženie ďalšej platby na úrovni nemocenskej dávky. Niektoré delegácie uviedli obavy týkajúce sa toho, že samotná „nemocenská dávka“ je nejasným pojmom (existujú rôzne úrovne nemocenskej dávky vrátane zákonnej nemocenskej dávky a nemocenskej dávky vyplácanej na základe príspevkov, úroveň tejto dávky môže tiež závisieť od dĺžky choroby),
- ako základ pre ďalšiu diskusiu získala určitú podporu možnosť obmedziť materskú dávku jej maximálnou výškou,
- aj keď niektoré delegácie považovali doložku o „o prepojení“ za zaujímavú možnosť, iné delegácie tento prístup neprijali.

III. ZÁVER

Na základe uskutočnených rokovaní a po výmene názorov počas neformálneho stretnutia ministrov 21. októbra v Krakove je úplne zrejmé, že 20-týždňová plne platená materská dovolenka je pre Radu neprijateľná. Zavedenie takéhoto riešenia by vzhľadom na veľkú rozmanitosť právnych predpisov týkajúcich sa ochrany materstva a systémov sociálneho zabezpečenia v jednotlivých členských štátoch, ako aj na finančné dôsledky najmä počas krízy mohlo mať kontraproduktívne účinky. Členské štáty v skutočnosti nemôžu podporiť ani kratšiu dobu plne platenej materskej dovolenky.

Predsedníctvo víta znaky otvorenosti a flexibility, ktoré už niektorí poslanci EP preukázali (a to aj počas plenárnej schôdze 25. októbra), ako aj ochotu väčšiny členských štátov pokračovať naďalej v práci na tomto spise, ak sa dajú primerané záruky. Predsedníctvo je presvedčené, že – ako zdôraznila Komisia a mnohé členské štáty – konštruktívny dialóg medzi Parlamentom a Radou má pri dosahovaní pokroku v budúcnosti veľký význam.

Na dosiahnutie tohto cieľa sa odporúčajú neformálne kontakty a konzultácie s Európskym parlamentom. Tieto kontakty by mali tiež prispieť k vyjasneniu rozsahu možných ústupkov, ktoré by pri rokovaníach s Radou dokázal urobiť Parlament.

Predsedníctvo dúfa, že flexibilnejším prístupom Parlamentu sa môže otvoriť možnosť ďalšieho konštruktívneho dialógu medzi spoluzákonodarcami a možnosť prípadného kompromisu v budúcnosti. Malo by sa zdôrazniť, že otvorenosť Rady rokovať závisí od stupňa flexibility, ktorý je Európsky parlament pripravený preukázať počas budúcich rokovaní, a od jasných a konkrétnych vyjadrení Parlamentu o tom, ako zohľadní názory členských štátov.

Predsedníctvo berie na vedomie vyhlásenie Komisie, že návrh nestiahne, a víta konštruktívny vzťah Komisie k ďalšej práci a jej ochotu pozitívne prispievať k ďalším krokom, ktoré bude treba urobiť.

Vzhľadom na kľúčovú úlohu právnych predpisov týkajúcich sa materstva pre rozvoj sociálnej politiky v celej Európskej únii predsedníctvo vyhlasuje, že je ochotné podporiť budúce predsedníctva v ich úsilí o dosiahnutie ďalšieho pokroku.